

FARKAS ANDRÁS

ÚTRAKÉSZEN

1943.

FARKAS ANDRÁS
ÚTRAKÉSZEN

Megjelent 1943-ban.
Kinyomtatta az Egri Nyomda Rt.

Felelős kiadó:
Intze-Trak Gyula, Eger

Változatlan utánnomás 1997.

Kiadják a szerző jogutódai.

Minden jog fenntartva.

Impresszum:

Nyomtatás: Radó Nyomda Kft.

Eger, Balassa u. 30. Tel.: 36/427-084; Fax: 428-084. ct.: Radó István

FARKAS ANDRÁS

ÚTRAKÉSZEN

– Versek –

1943.

AZT KÉRDEZED

Azt kérdezed,
Mikor lesz reggel,
Mikor lesz hajnal?

Akkor, amikor a napsugár
Aranyos hajjal,
Aranyos szemmel,
Aranyos testtel
Felédnevet.

Mikor majd te is útrakészen
Várod a messzi égen
Száguldó napsugarat!
Mikor az ujjongástól
Annyi erőd marad,
Hogy kinyújtod a kezéd
És csak annyit mondasz:
Várj! Veled megyek!

SZONETT EGY ANYÓKÁRÓL

Öreg anyóka, időtlen korú,
Ül a padon. Vén gyöngysor a nyakán.
Nem tudja, béke van, vagy háború,
Számára egy él csak: örök magány.

Reszketô ujjai közt ruhája
Ezer ráncot vet, – arcán régi gyász.
A dér fészket rakott szép hajába
S álmaira a hulló lomb vigyáz.

Két szemével messzi távolba lát.
Mosolya félszeg, unott, színtelen –
De füle hallja a múlt szent dalát.

Kipirul benne egy nyári este:
A sírbazárult forró szerelem...
Mintha most is valamit keresne.

HA MAJD...

Ha majd úgy lebegsz fejem felett,
Mint hajnali harmat virágon,
Mint tél fölött az új kikelet,
Mint valóság felett az álom.

Ha majd utolsó dalba kezdek,
Mely elmondja furcsán, egyszerűn,
Hogy Te vagy a vég, voltál kezdet,
Mint alaphang a síró hegedűn,

Akkor felnézek a nagy égre
S búcsút intek hű csillagomnak,
Mely sorsomat Hozzád kísérte.

Akkor, azon a vak éjjelen
A csillagok sem mosolyognak,
Mert meghal egy árva szerelem.

CÉLTALAN ELGONDOLKOZÁS

Fejem felett váltott paripákon
Messzire szállnak napok, éjjelek.
Nyomukban a szelek sodrát látom
S szegett fôvel a földön térdelek.

Földre dob a szigorú alázat,
Mellyel tisztelem a kemény eget,
Megtvetve sorsom, a babonásat,
Amitôl néha mégis rettegek.

Így – csendben, mikor leszáll az alkony,
Lehunyt pilláim mögött érzem:
Itt az én Hazám! Ha meg kell halnom,

Érte haljak meg s zárjanak bele,
Hogy millió tavaszi reggelen
Magyar dalt sírjon a fák levele!

MANÓ-LAKOMA

Csend, mély csend. A bokrok alján
Vacsorát főznek a manók.
Nagy fontossággal készítik
A finom boralávalót.

S hogy az esti lakománál
Némi kis hangulat legyen,
Szerelmes tündérek jönnek
Pironkodva, lábujjhegyen.

Az égen fehér felhőcskék
Ezüst szellőkkel játszanak.
Lent manócskák és tündérekék
Komoly szerelmet vallanak.

Fák nevetnek, sugdolóznak,
Egybeolvadó alakok
Táncraperdülnek, míg távol
Két árnyék tovább ballagott.

Ôzike anyjához simul,
Jánosbogár fénye rezzen,
Tücskök szende szerenádja
Szûz mámort hint szét az estben.

Mókus ugrál a faágon,
Elnyugszanak a madarak –
Egy varázsos pillanatban
Minden mozdulatlan marad –

Csend, mély csend, a bokrok alján
Táncot rop tündér és manó.
Duhajságuk is szemérmes,
A zene lágyan olvadó.

S míg éjfél nem üt az óra,
Boldog álmom nem megy tovább.
...Reggelre még szebbnek látom
Az éjt, a manólakomát.

AZ ÓRIÁSHOZ

Tombol a vihar, hát állj elébe
A gögös és buja fergetegnek!
Parancsolj neki! Szálljon a béke
Szava vizeknek, égnek, hegyeknek!

De ha te nem mered, én megteszem.
Ziháló mellet az útra állok,
Kissé facéran és öregesen,
De tettem nem lesz hiú, vagy álnok!

Új hit kell, új Európa!
A gondolat tisztultabb formája,
Mely nem juthat kutyaszorítóba.

Hős kell, aki a harcot megállja!
Én állom, sőt kimegyek elébe,
Hogy béke teremjen – béke! – béke!!

KORALLSZIGET AZ ÓCEÁNBAN

Az emberek? Parttalan tenger.
Nők, férfiak kis könnyeszemek.
Nyugalmukban vagy háborogva
Nekem mindenkor tetszenek.

A végtelen tér egy távoli
Helyén szívem korallsziget.
Ha a vihar felémsodorja
A hajótörött senkiket,

Pihenhetnek hosszú percekig
Narfényben fürdő szirtemen.
Mélyből hozott gyöngyöt kap tőlem,
Legyen az rokon, idegen.

A kis sziget napról-napra nő,
Szaporítja az öblöket
S a zátonyos hegyszorosoknál
Sokezer koldus bejöhet,

Mert szent az ember és bízó lelke.
És élet lesz a szigeten
Akkor is, ha holtan a szélbe
Szórom szét árva énekem.

HAZAVÁRNAK

El kell indulni! Menni innen,
Napfényben fürdő vizek és földek
Felé, ahol viruló lányok,
Virágos fák, rétek üdvözölnek.

Elmenni innen! A fészekből
Továbbrepülni át, túl a gáton,
Ahol több lesz a reménykedés,
Ahol lesz egy kincsem: szabadságom!

Százszor el, de százszor vissza is,
Mert itt él életének alkonyán
Egy szent, akit én forrón szeretek:
Csontos kezû, szelíd Édesanyám.

El, – el innen, mert ûz a vérem,
De utoljára jussak el ide.
S bár a költônek a világon
Sehol nem marad soha senkije,

Itt a sírok is melegebbek,
Mint bárhol másutt a tavasz, a nyár.
S amiért érdemes még élni:
Anyám és halott Apám – hazavár.

CSILLAGHULLÁSOS ÉJSZAKÁN...

Csillaghullásos éjszakán
Rólad álmodom, Apám.
Mikor még éltél, Istenem,
(Egy éve csak) mennyi öröm
Jutott a szívedből nekem –
S mindezt csak mostan köszönöm.

Hányszor derültél szelíden,
Ha hevültünk meséiden,
Ha szemünk könnyben csillogott,
Örömünket még tetézted:
Megverted a varázsdobot
S kezdted újból az egészet.

Harcoltál csaták tüzében,
Őrt álltál viharos éjben,
A távolból haza vágtyál,
Ahol fiának paplanán,
A kicsi, szomorú ágynál,
Virrasztva ült Édesanyám.

Ott lenn a mélyben, jó Apám,
Csillaghullásos éjszakán,
Nézz fiadra. Ő most megyen
Csatára, vad küzdelemre.
Bátor szemében szerelem,
Szíve mindennel felszerelve.

Ha az úton tán visszánéz:
Kellene neki az a kéz,
Mely sok csatán át küzködött,
Ne mondd rögtön azt, hogy gyáva,
Csak a múltból merít erőt,
Hogy ráüssön az apjára.

Csillaghullásos éjszakán
Rólad beszélünk: én s Anyám.
Ha itt lehetnél most velünk,
Anyámmal együtt mondanád:
„Isten hírével engedünk
S harcolj te is úgy, mint Apád!”

SZONETT

Életem szelíd folyóján
Lenge szellő gyanánt lebeg
Egy szûzi, elbájoló lány.
Szinte vakítja szememet.

Nézése álmodó. A haja
Barna, a szélben messze leng.
Mintha az égből hullana
Dala, – hívja a végtelent.

Régen nyomába szegődtem,
Már-már el is éri sajkám.
Hol elöttem, hol fölöttem –

Tündéri játék, vége nincs...
Megszólítom: „Csak rám tekints!”
S a kacaj kibuggyan ajkán.

IMÁDSÁG

Én Istenem, halott Apámat
Öleld kebledre forrón, melegen –
Ha néha gyötri odafenn a bánat,
Csitítsd azzal, hogy nagyon szeretem.

Mondd meg neki, hogy komoly napokban
Az ő szava és tette jár velem.
Vérem az ő ütemére dobban,
Ha rámszakad a küzdelem.

Én Istenem, úgy meséld el néki,
Ahogy elgondoltam: szerelmesen.
Szavam gyermeki, őszinte, régi.

Bizony iránytű nélkül maradtam,
S míg szeme villanását keresem,
Minden mozog és reszket alattam.

MAGÁNY

Egyedül voltam, egyedül vagyok.
Ami még életemből hátra van:
Derűs percek, szomorú hónapok,
Végtelen évek – leélem magam.

Nem adok ravasz kérdést senkinek.
Mint a vízcsepp, egyszerű a lelkem.
Arcom csúnya, két rossz szemem hideg,
Agyam benne él egy nagy delejben.

A mágnes az Isten két szelíd keze.
Nem tudom, kiket hordoz és hol van,
Tapintható, érez-e, nem érez-e?

Egyedül vagyok zsúfolt akolban,
Százéves, girhes, csúzos, visszeres –
S bennem az Isten egy fiút keres.

A MENEKÜLÔHÖZ

Ne menj, ne menekülj arra!
Egy réműlet a világ szennyét
Odahajtja, ott kavarja,
Bár nyugalmas hely volt nemrég.

A világ két válla görnyed,
Mindegyik földrész lelke fáj,
Mert felébredtek a szörnyek,
Én azt mondom: Megállj! Megállj!

Itt magyar szó van legalább
S ha harcolsz és ha éhezél,
Hallod a vén Duna dalát,

Míg idegenben sokezer
Gyötrelem a lelked tépi –
S többé nem lehetsz a régi.

MIKOR A NAPSUGÁR...

Mikor a napsugár elindul
A végtelenből végtelenbe,
Két véglet közt szálldos. E két part:
A hajnal és a naplemente.

Szûz teste néha meg-megcsillan
Az angyalok rózsás ruháján;
Aztán boldogan elheverész
Édes mámorok puha ágyán.

Mielőtt útját befejezné,
Berepül a te kék szemedbe,
Rámragyog, hevít, megbolondít
Csillogva, játszva és nevetve –

JÁSZÓ

Az enyhe lejtőkön kocog lefele
A nyáj megett ballagó pásztor.
Elôtte a falu borja, tehene
Duzzadozik a jóllakástól.

Vasárnap este száll a hegyek fölött,
A falu meglapul a völgyben,
Az éj harmatot hoz, korai ködöt,
Az emberek csak élnek bölcsen.

Pipára gyújt a helység vén bírása,
Vén asszonyok ülnek a padkán,
Duhaj legények mennek a korcsmába –

Gyerekek hancúroznak pajzán
Kacagással, míg tőlük nem messzire
Halálba bámul egy kolostor szíve.

HULLANI LÁTOM...

Hullani látom a fák levelét –
Alig zizeg, hiszen szellő se leng.
November köde igen messze még,
Fodor se habzik futó vizeken.

Hullani látom évek avarát.
Ideges szemmel nézek utána.
Sok-sok év: sánta, el-elcsukló szarkaláb –
Csendes bánat szálldogál nyomába.

Hullani látom az életemet,
Egyedül kanyarog a nagy úrbe.
Csodálkozom, hogy élnem lehetett,
Az Úr apró játékomat túrte.

Hullani látok ezer zivatart.
Népek röpködnek és kavarnak.
Elöl ficáncol a szilaj magyar,
Aztán szállnak butábbak és jobbak.

Hullani látom önönmagamat –
Életem, álmom, szívem tönkrement.
Kínnál egyéb vagyonom se maradt
S fel-felbukom a futó vizeken.

Várom, kívánom – és örömmel látnám,
Ha az Isten is velünk zuhanna,
Legalább őszi zivatar árnyán
Feltámadna lelkünk vak nyugalma.

SZENT ÉJ

A világ négy sarkán egyszerre szól
A mámoros, örvendő éji dal.
A kutyák is alszanak derûsen,
Az utca csendes, vértelen, kihalt.

Csak egy rongyos ruhájú vén suhanc
Áll a sarkon: családatlan betyár.
A költô érzi, hogy testvér, rokon.
Köszönti halkán és – melléje áll.

ÓDA

Egyetlen Hazám!
Ha jelened
Nem is lehet,
Múltadban a fény világít
És sorsodnak
Rettenetes éjszakáit
A jövô reménye szövi át.
Egyszer csak megért a világ,
Meglátja a dolgos napok
Szent izzadását és az Isten,
Aki mindennek célt adott,
Megjutalmazza a szenvedést.

Életed csoda. Az egész
Magyar földön úgy ül a sors, mint egy álom
Az estébe hulló szivárványon.
És mégis valóság, szent hiedelmek,
Hitek tartják meg bennünk a lelket...

Hajnalban és szürkületben,
Józanon, vagy szédületben,
Átérezve minden sebedet,
Elimádkozom sokszor csendesen:
Neked csak boldog jövőd lehet!

Egyre várom a hajnalt, lesem
Az alkonyati csodaszarvasok
Hátán megjelenő sudár
Iramot, az előszűrődő fénysugárt,
Amikből biztosan olvashatok:
Leszünk mi nagyok, magyarok!

Mit is tudnék én mondani Rólad?
Szeretném felfogni két karomba
Minden porcikádat s becéző szókat
Mondani Hozzád – én, mesék bolondja!
Tengerbe füröszténém a fejed
És akkor lenne habzó tengered...
Elvinnélek tengeren túlra,
Onnan visszajönnénk, és újra-újra
Másfelé mennék Veled...

Dallal záporoznánk az eget,
De visszatérnénk,
Mert a Duna-Tisza tájon
Meg az Édesanyánk térdén
Szebb és magyarabb az álom.

Egyetlen Hazám! Én gyerek
Vagyok és más nem is leszek.
Az Úr lábánál heverek
És arról zengem versemet,
Hogy remélnék a magyarok!

HAVASI PÁSZTORFIÚ BESZÉDE

A mi hazánk sziklából áll –
A hó rajta felfehérlik
Nevetve vígan az égig.
Didereg a szende gyopár.

Nagy hegyek közt kis patakok
Gyorsan, fürgén csörgedeznek,
Bennük homály, vég és kezdet.
A cimborájuk – én vagyok!

Süthet Délvidék mezôjén
A kenyértadó verôfény,
Itt mégis szebb és a magas

Sziklákon örvideni jobb!
Itt minden gyönyörű titok,
Ha az égig repül a sas!

A SELLÔ

Ruházata szörnyen tépett,
Haja a habokban fürdik s tincseivel
Átfogja e bús vidéket.
Széles homlok ég felé ível.

Ép most egy férfihez simul,
Nem kísérti előbbi komoly szerelme,
Arra vágyik, azért pirul,
Hogy léha teste a férfit érdekelje.

Míg mellette futnak a tajtékok, keblét
A szeleknek kitarja s mintha ölelnék,
Elnyúlik lustán e démon.

...Majd egy sziklaomladékon,
Ha egy nyári éjjel meglepem,
Rongyruháját letépdeselem...

JERUZSÁLEM

Hány szű esett régi, rossz faladba
És hány fog esni ezek után még?
Tiéd Dávid zsoltárra fakadva,
Salamon temploma: a tiszta szándék.

Tiéd az Ótestamentumok,
Minden kínjával az Újszövetség.
Próféták vére többé nem buzog,
Jött Ő, hogy vérét keresztre fessék.

Száraz faladba újból jönni fog
Elemésztô, neked rendelt titok,
S mint Jerikónál, lesz még hallali...

A Jordánnak újabb habja vár lenni;
Az a tiéd marad, Jeruzsálem,
De egykor nem fogsz semmit hallani.

A BÚCSÚZÓ FILOZÓFUS BESZÉDE

Itt állok előtted: helyzetem
A dűlô fa hatalmas halála –
Eszmények tanyája volt fejem.
Ezer kis szó megy át a halálba.

Nem sirat senki. Árva, szegény
Lelkemen felsír ezernyi bűnöm.
Magamat magam temetem én –
A bánatot csak bánattal űzöm.

Te akartad így, hogy elmenjek,
Magamon hordva bút és csendet
És egy rozzant igát, a feledést.

Ne hidd, hogy végleg elpusztulok,
Derû van bennem, mosoly, nyugodt,
Mely táplál és el soha nem enyész.

ÖRÖM

Egy tiszta csepp vagy csak a folyóban
S úgy szaladsz, ahogy sorsod kívánja:
Szelíden, csendben, odaadóan,
Hisz te vagy a sors mostohalánya.

Olykor-olykor dalolni is szoktál,
Ha hajnal támad, harmatos reggel –
Mély völgyeknél, széles kanyaroknál
Karöltve táncolsz, angyalsereggel...

Amíg utad a tengerbe nem ér,
Valaki vagy, de eltűnsz előlünk,
Mint fekete tintában a fehér,

Égighintázó gondolat –
Akkor hallatjuk a sóhajokat,
Amikkel utánad készülődünk.

ÖNSZATÍRA

Lesz majd rettentô pókhasam,
Hazudni fogok magvasan,
Pénzből marad mindig elég:
Én leszek, én – a töltelék!

Nyárspolgárok nyárspolgára!
Nagy a cím, de nagy az ára.
És ha jobban meggondolom,
Az ember vagy ez – vagy bolond!

Így lesz ez, kérem, valahogy,
Míg Atlasz válla összerogy.
Aztán mi lesz, nem érdekel!
...Az élet könnyû, lágy pehely...

HALOTTI ÉNEK APÁMRÓL

Úgy találtam rá, amint szelíden
Vizsgálta a sötét, felhős eget,
Felfogtam testét, hogy tovább vigyem –
Nem bírtam. A sírás is belémrekedt.

Éjszaka volt, nagy árnyak éjjele.
Halott Apám egyszerűen mosolygott.
Agya talán tervekkel volt tele
S forogtak benne a földi dolgok,

De szeme a csillagokra nézett.
Kinyúlt testét alkonyat takarta,
Nem látszott rajta a szenvedések
Nyoma, sem a harcok zivatarja.

Pedig ott kapta a gyilkos sebet
Szerb, vagy olasz háborús határon,
S bár a halál sosem settenkedett
Körülötte, hogy húsába vájjon,

Most hirtelen ideszaladt érte,
Egy-két percig elbeszélgettek még,
A vén kopó a tarisznyát kérte
S nem várva be a naplementét,

Útnak indultak büszkén, délcegen:
Hátul a halál, elől az Apám,
Mint egy próféta, biztosan megyen
Újabb élete szentebb hajnalán.

Túl van ő már, ki tudja, hány vizen,
Onnan néz vissza biztatón felénk,
Szerető szóval szépeket izen
Valótlan álmok félénk éjjelén.

A szellő megsúgja gondolatát,
A bimbóra vágókat lesírja
A harmat, dalát zengő rózsafák
Suttogják, meg a csacska pacsirta.

Együtt nevet Ő a hajnal üde
Pirkadásával, együtt jön velünk,
Ő is ráveti magát a fűre,
Ha mi a réten elhemperedünk.

Csak az a kár, hogy látni nem lehet.
Csak az a kár, hogy meg nem foghatom,
De mintha látnám: nézem a szelek
Sodrását a tiszta mély tavon.

Úgy érzem, hogy jól semmit se látok,
Mintha elhalna valami bennem –
Alakulni érzem a világot,
Mintha most nem minden lenne rendben

Apám meghalt. – Sűrű könnyek helyett
Minden szépet átölel személye –
Mit is tehetnék mást, mint lelkemet
Ráhímnem a sírjára cserébe...

ESTI MERENGÉS

Most megnyugszom. Íme kiterítve
A szemérmes csillagok világa.
Sokkal szebb, mint száz poéta hitte.
Forró szívem hoztam el alája.

A kísérteties nagy sötétben
Hítványnak tetszik a sekély jelen
És a jövő dicsőségeképen
Itt cimborál egy édes érzelem.

Remélek és szövöm a jelenlét
Pókhálóját, vágyom a borúra,
Amely szabaddá teszi a bús elmét,
Csakhogy zaklasson újra meg újra.

Magyar vagyok. Hányszor elmondtam már,
Mégis most érzem tisztán, ki vagyok.
Testesülve látom az alkonyatnál
Ezt a nehéz, fájó gondolatot.

Szivárvány kellene most az égre,
Hogy kövesse a szent elragadtatás
Fényét, hogy az Istenhez kísérje!
– A nyugalom fensége megaláz.

Érzem, tudom, ki kellene törnöm
A földi pályáról s elmondani
Mindenkinek, hogy az ócska földön
Mit hallatnak az ég csillagai.

Érzem, tudom, hogy az anyag felett
Való száguldás, szellemcsatákban,
Nemcsak múlandó, drága élvezet,
Isteni dolog – mondhatni bátran.

– Ezt a földet nem hagyom el mégsem,
Mert ott van rajta imádott honom.
Részes vagyok ezer dicsőségben,
Amikor múltját visszaálmodom.

És itt van egy leányszív. Álmaim
Úgy szállnak távolba feléje,
Mint dallamok a művész húrjain –
Tiszta órák szent gyönyörűsége!

Reámragyog a csillagfényes ég.
Csillogó arccal vizsgál engemet,
Jövő álmok ifjú szerelmesét,
Aki maga is hol sír, hol nevet.

HANGULAT

A hó hull és az enyhe csend
Kíséri tünô, lázas álmaim.
Virágok ezek: rózsza, rozmaring,
Amiken két szív összecsend.

ÔSSZEL

Ôsszel, a késői fényben
Törékeny rózsácska vagy.
Bágyadtan nyitod ajkadat –
És én ragyogásod félttem.

Ugye, ha eljön a tavasz,
Harmatos bimbócska leszel,
Mecsúgod majd, mit érezel
És örökre enyém maradsz.

FURCSÁK A KORATÉLI FÁK...

Furcsák a koratéli fák,
Mikor december csillogását,
A fagyos, ezüstös zúzmarát
Felöltik, mint bundát a dámák.

Egymást nézik irigy szemekkel,
Szeretnének fel-felkiáltani:
„Idenéztek, milyen vagyok,
Lehet-e szebb nálam valaki?”

De messze kinn az erdôn állnak
Mozdulatlan tölgyek, jegenyék,
S halk mosolygásukkal idézik
Eltûnt ezredek szellemét.

A HAZÁHOZ

Vércsepp vagyok jövendőd egén.
Az enyészet titkos lángjai
Belém markoltak, s nincsen remény,
Hogy meg tudom őket fojtani.

Mosoly vagyok egy leány száján,
Aki hiába kendőzi el
Gúnyolódását, a szivárvány
Fényén át is látom: menni kell!

Ezért nyugszom el. Megnyugvásom
Egy kis ôz tétovázása csak,
Mely félve legel a tisztáson,
Mikor a sas fürgén rájacsap.

Hazám! Utolsó sóhajomban
Elmondtam mindent. Az ihletett
Szív talán még néhányat dobban,
Elsuttogni szép szent nevedet.

HA VALAKI..

Ha valaki egyszer nekiindul
És meglát egy fényt
A valóság hegyein túl,
Ne nézzen hátra, hanem hetykén
Lépjén hitvány utak sarába,
Mert, ha nagyon akarjuk,
Víz alá süllyed a Himalája
És felette úsznak át a
Tiszta szívû hattyúk.

AZ ÔRÜLT BESZÉDE

Ha otthonomtól messze elvetődöm
És néha ölébe vesz az álom,
Ha elheverek egy kopott díványon,
Borús délután, vagy bús délelőttön,

Nem rajzolódik más kép a szemembe,
Mint Anyámé. Édesanyámé volt
Első örömöm s a csendes téboly,
Mely úgy szállt rám, mint nyári naplemente.

Őt hívom, csalogatom szüntelen.
Ez már nem is érzés, hanem szerelem!
Ködös szemekkel csak őt kutatom.

Hogy meghalt, csak ezt a hírt ne halljam!
Anyám, te fogalom, te drága dallam,
Te napsugár a csillogó tapon!

A KÖLTŐ

Ahogy az életét leélte,
Senkitől semmit sose kérdezett.
Egyedül járt, hol bátran, hol félve,
S mindig fogott egy asszonyi kezét.

Most, hogy nincsen hátra sok ideje
És nincs a halálnál egyéb titka,
Csendben, őszintén beszélek vele,
Egy szót se hallat, de szíve nyitva,

Mintha újból mesélni akarna
Arról, ahova ő most kirándul.
Vándorbotot fog két ernyedte karja,

Mintha közeli hegyekbe menne,
De visszafénylik, hogy mosolyán túl
Átvágyik a történelemben.

AZ ELSŐ VÉTEK

A lány liliumról álmodott –
Hitte, hogy a virágok önmagukban
Egy életen át is boldogok,
S nem néznek egymásra csüggedten, untan.

Úgy képzelte el szűz szerelmét,
Mint felhők nászát lázas hajnalon,
Mint jó házigazdát a vendég,
Akitől nem jár bosszantó bánalom.

A leány egy forró éjszakán
Nem bírta tovább cipelni terheit –
Fojtó erőt érzett a nyakán –

Felette csillagok, föld alatta
S mint akin csak vak téboly segít,
Testét egy idegennek odaadta.

BARÁTI LEVÉL

Jelet kell kapnod az égtől,
Mely sorsodnak útját szegi;
Jelet, amelyben a nagy ég
Gyászfátyolos szellemei
Tudtodra adják, mit tegyél!
Mi lesz a jel? – azt kérdezed.
Megérted-e, hogy üzennek,
Lesz-e hozzá elég eszed?

Hiába kérded. Kíváncsi
Ember legtöbbször rajtaveszt.
Inkább figyeld, az esti fény
Mivé festi a házereszt.
A nyárutói záporok
Nyomában fecskék szállanak,
Érett gyümölcsök szaga száll,
Mígnem alábukik a nap.

Szemeddel büszkén kapd csak el
A sápadt hold tekintetét,
Mielőtt mindent bevonna
Könnyű fátylával a setét,
A mozdulatlan természet
Imáját fogd meg magadnak.
Mert a hangok a nagy csendben
Tüzesen tovább szaladnak.

Hallgasd a patak moraját,
Minden habot vén vak kísér,
Figyeld meg bús mormogásuk,
De ne kérdezd őket: miért?
Mert ők is élnek, nekik is
Teher nyomja a vállukat –
Hallod az esti harangszót?
Rózsailat, szent hangulat.

Esti ima. Messze innen
Fehér ruhás kedves papok
Merész álmú freskók alatt
Szomjazzák az áhítatot.
Szívükben a magány zenél
Buja, szerelmes muzsikát
Az Istenig s a lelküket
Szivárvány-hídon viszik át.

Boltíves könyvtárszobában
A tudós könyv fölé hajol;
Előkaparja a tudást
Századok mohája alól.
Életének nagy munkája
Tán maradandó, mint a láng,
Amely minden este kigyúl
Az ég sok kicsi ablakán.

Férfi siet nő elébe –
Sétájuk hosszú, hallgatag.
Alig szólnak, a szerelem
Forrósága rájuk szakad,
Behunyják földi szemüket,
Ott állnak tér, idő fölött,
Alattuk a képzeletnek
Szent tűzhányója gôzölög.

Lombok egymásra hajolnak,
Összebújnak a madarak,
Nem is lehet, hogy a földön
Ma bárki magára marad.
A költő szelíd énekét
Szellő viszi a táj felett,
A fák bozontos gallyai
Büszkén utánaintenek.

Minden él önmaga helyett –
Minden életnek célja van.
Egyet szolgál a női szív,
A vén tudós, a kis harang.
És ha a virág illata
Cseppnyi lét után elenyész
Boldogan, mert élni vágyott,
Hát te sem hiába remélsz!

Jelet kell kapnod az égből,
Mely sorsodnak útját szegi!
Jelet, amelyben a nagy ég
Örömkönnyes szellemei
Tudodra adják, mit csinálj.
E boldog este, itt a jel!
Ha már célt akarsz találni,
Eljött a perc, hogy útrakelj!

NAP MEG A HOLD

Én úgy gondolom,
A nap okos gyerek,
A hold vén bolond.
S a nap mindig pityereg,
Ha a hold mögötte
Halkan eltűnődve,
Kísértően bolyong.

A VILÁGFI

A világfi nevetve mondja:
„Képzeld, öregem,
Tegnap hallottam, nekem is van
Talán Istenem.”

A pásztorfiú csak furulyál
Subája szélén.
Azt fűjja: „Jó testvérek vagyunk
Az Isten és én.”

PUSZTAI HARANGSZÓ

Öreg ember ballag a dombra,
A harangszót ő szolgáltatja.
Méltósággal, pipázva lépked,
Így csinálta apja, nagyapja.

Fejéről leteszi süvegét,
Hiszen imát mond a kis harang:
A földnek küldi az angyalok
Dalát tüzesedve, hosszasan.

Földig hajolnak alázattal
A koratavaszi fellegek
S derűs arcukkal megcsókolják
Az imát kondító öreget.

ÍGY TÖRTÉNT EGYSZER...

Egy óriás kupola alatt
Összegyűl minden élő nemzet.
Sokan méltósággal várnak,
Sok pedig össze-vissza hemzseg.

A sors hívatta össze őket,
Megkapni a jövő szerepet.
Arra várnak most ünneplőben
Ifjú, öreg, délceg, beteg.

Egyszer csak fényes kíséretével
A szeszélyes, vak sors megjelen.
(Szemevilágát elvesztette
Egy züllött, szerelmes éjjelen.

Azóta szívébe a bánat,
Utálat fészkelte be magát.)
Kis alakja a nemzetek közt
Félszegen és furcsán suhan át.

Amint a tér közepére ér,
Egy vitéz nagy csodákat szaval.
Megkérdezi tőle: „Ki vagy te?”
Az büszkén odavágja: „Magyar!”

„Úgy!? Magyar. És miket is beszélsz,
Hadd hallom meg én is, legalább
Tekintetbe veszem és másképp
Fordíthatom nemzeted sorát!”

A magyar folytatja: „Mondhatom,
Mindig kutya sors volt a miénk,
Mégis akárhogy hulltunk-haltunk,
Első nép vagyunk a föld színén!”

„Ha első nap vagytok – szól a sors –
Nektek nem adok új szerepet.
Derék gyerek vagy, neked hiszek!
Légy hát boldog és megelégedett!”

Így történt egyszer régen-régen
Egy óriás kupola alatt.
A sors vakon elhitte nekünk,
Hogy vígan élünk a nap alatt.

FIATAL LÁNY DALA

Nem is tudom, mi van velem,
Egyre többször énekelem,
Hogy nincs messze, közelbe jár
Egy felpántlikázott betyár,
A szerelem.

Esti árnyék és holdvilág
Repítik a szívek nyilát.
És azt súgják a fenyvesek:
Minden éjjelen egyre szebb
A szerelem.

Éjjel virít. Ó – a nappal
Mindig elodázza: majd-majd.
De az este fátyolán át
Kibontja ezer csodáját
A szerelem.

Igaz, még nincsen, akinek
Lázás, forró szívet vigyek,
De egyszer eljön, jól tudom,
Egy felhőtlen keresztúton
A szerelem.

Szelíd érzés, te vén betyár,
Szelíden hívlak, gyere már!
Üsd fel tanyád közelembe,
Oly szép itt a naplemente
A réteken.

SZISZIFUSZHOZ

Nem halsz meg, édes Sziszifusz, ne hidd!
Nem szabadulsz meg, mindig görgeted
A sziklát! Nem javul meg helyzeted,
Még ha el is számlálod szörnyű vétkeid!!

Igen – itt egy a nagy bizonyosság:
Örök marad a teher mirajtunk!
Minden szennyet csak magunkra hajtunk
És a percek soha le nem mossák.

Igen – nem halsz meg! Élni fogsz – igen!
Hasztalan nyújtanak bármit eléd,
Te maradsz mindenütt a rongy cseléd,
Nincsen jó sorsod, mely tovább vigyen!

Nem irigyellek, nagyon sajnállak.
Te rokonom vagy, te vagy önmagam,
Te vagy a szívem, te vagy az agyam,
Te vagy az Isten, te vagy az állat!

Amit akarsz, íme, nem teheted.
Valami fojtó, keserves átok
Ült rád, valaki így kiáltott:
„Nem ér véget soha az életed!”

Édes Sziszifusz, édes testvérem,
Örökké élsz, hiába vagy beteg.
(Önmagamnak így énekelgetek,
A halált egyszer mégis elérem.)

...Hálát adok, hogy élni, sírni tudsz,
Hogy nem fogsz meghalni soha-soha...
Az idő megért, az nem ostoba,
Ó, átkozott testvérem – Sziszifusz!

ELMENT SZILVESZTER IS...

Elment Szilveszter is, de itthagyott
Egy rossz emléket magára nézve:
Egy kicsi, igénytelen űrlapot,
Amin alig vehetők csak észre
A tőkék és a drága kamatok.
S nekem mindez a mondást idézte:
„A tőke ép, a kamat szapora
S e két dolog az Isten ostroma.”

KI TUDJA...

Ki tudja, tényleg él-e benned
A fenség iránt érzett kegyelet,
Vagy egy csodát ismersz: a csendet,
A többit pedig lustán megveted!?

– A csend egy aranytál, amelyben
Élet feszül, szertesét sugároz
Reményt, szerelmet titkon, selypen,
Amiről alig tud falu, város,

De embertől messzi nagy hegyek
Dalt dalolnak, az Istent imádják,
Meleg himnuszokat költenek

S a csendet, mint puha melegágyát
Az érzések lassú tengerének,
Magasztalja felhő, vihar, ének.

HUNYORGÓ CSILLAGOK NYOMÁN...

Amerre járni nem lehet,
Hunyorgó csillagok nyomán
Részegen száll a képzelet.
Megnyílik sok-sok tartomány.

Az ész lent messze elmarad,
Senki nem néz most le rája –
A lelket, e szép madarat,
Ôrzi a hit kalitkája.

Csak a csapongás szárnyai
Verik a fellegek szelét:
Az Istent megpillantani
És Hozzá jutni közelébb!

Már-már angyalok éneke
Biztatja, kergeti, húzza
A célt, egy égi remete
Már elébünk koszorúzza.

A távolság is egyre fogy;
Az összhang pompás, légies.
A földi zaj se bánt – sehogy
Semmi nem köt már senkihez.

Csak a végső lépés kell még,
A dallam végső üteme,
A vég szinte ócska kellék,
Mintha már nem is kellene.

Úgy érezzük, meg van oldva
Az életen túli élet,
Nem emlékszünk napra, holdra,
Nem álmodunk semmiséget –

– Ott-ott, Isten ajtajánál
Egy kétségbeesés gyötör –
A kétely lelkünkre rászáll,
Mint arcpirító rongy tükör.

Zuhanunk a semmiségbe...
Hunyorgó csillagok nyomán
A pokolba! Fázva, égve –
Ez a legvégső tartomány!

VERGÔDÉS

Megszállta lelkemet
Egy fojtogató réműlet,
Gyötrô bizonytalanság:
Tudok-e élni nélküled?
Van-e értelme még
Viharverte életemnek,
Vagy az Isten az égből
Kidobott s pusztulni enged?

Tébolyító szavak
Tengere zuhog át rajtam.
Meghal képzeletem,
Kôvé merevedik ajkam,
De Ôt, Ôt – imádom
Szótlanul, érzéketlenül,
Míg csak gyenge testem
A múltban végképp elmerül.

Ilyen percek között
Futnak tovább az éjszakák.
Gyilkos virág issza
A hajnal zsenge harmatát.
Véremet kiszívja
A végsô kétségbeesés!
Meghalni, vagy élni?
Egyformán könnyû és nehéz –

Jöjj, hozd, hozd el nekem
Magasan szálló lelkedet!
Közelségedtôl tán
Vadabb erôvel ébredek,
Mint a nap! Hozd nekem
Magadat örök emlékül,
Vagy addig legalább,
Míg testem halálba szédül.

MENT MEGHALNI...

A lány sarkonfordult és ment tovább.
Rég letûnt és ismeretlen álmok
Porral hintették lábai nyomát –
Én most emlékek honába szálllok.

Amit adott, az majdnem semmisem volt:
Pár szó, néhány negédes mozdulat,
Röpke áhítat, ezüstös mennybolt,
Melyen átúsznak békés vadludak.

Mégis mennyivel lettem gazdagabb?
Nincs pénz, hír, siker, mely annyit érne!
Egésznek éreztem vele magamat.

Mert ő volt, enyém volt egy-két percig,
S ahogy búcsúzott, örökre tetszik:
Mosolygott, ment meghalni az égbe.

ZÁRÓSZAVAK EGY VÉGRENDELETHEZ

Egyszerű poharamba már nem tölt
Több bort az Alkotó keze.
A lélek kihullt az életemből,
Fülemben itt zúg a halál nesze.

Üres vagyok és üres maradok,
Még akkor is, ha újra töltenek:
Üres tér, időtlen órák-napok,
Miért nyitottam rátok szememet?

Vagy, ha már megjött furcsa csillagom,
Miért csak egy percig áll az égen,
Vagy ha a szennyes földet is lakom,
Miért úszom kétségek tengerében?

Nehéz órák ólommadarai
Szállnak vijjogva a háztetőmre.
Átkos vihar szellőjét hallani,
Jön, jön, hogy mindenemet összetörje.

Egymásra hág a felhőknek orma,
A mélyben örvények morajlanak,
Mintha Isten szívemig kotorna
Két kezével – a szavam elakad.

Érdemes volt élni? Szép és jó volt
Felmerülni a semmiből – és lettem
Az alvilági barlanglakóból
Költő és színész – ennyi lehettem.

Nem volt érdemes születni? Mennyi
Mulandóság közt halt el a lényeg;
Kár volt írni, kár volt énekelni –
Értékét már nem is érteném meg.

Mit is feleljek? Igent vagy nemet?
Ez dönti el a sorsomat talán?
Adjátok vissza régi eszemet,
E végső feladat még vár reám!

Hadd vegyem egyszer fontolóra még,
Hogyan is állok magammal.
Ha szólnom lehetne, mit mondanék,
Kivel mennék: szellemmel, anyaggal?

Egyedül megyek, magam mindenütt.
Út nincs, irány nincsen lábam előtt,
Idő sincsen, még az óra se üt,
Hold nem mutat éjfélt, nap delelőt.

Közbe vihar jön fel-felüvöltve,
Üres testem rángatja, cibálja!
Hegytetőre dob, majd lágy öbölbe –
Szertelen, kínzó, merész a pálya.

Mégis megnyugszom. Életem ellen
Nem emelek vádat, fojtott panaszt.
Voltam anyag is, de voltam szellem.
Őszbeborultam, de voltam tavasz.

Mint a viaszgyertya, csendben, lassan,
Világoskodva égtem el tövig.
Nyomomban részvét hangja se harsan,
A meghalót örökre elfödik.

De van egy, aki engem nem feled,
Aki erőt ad, hogy nagy szárnyain
Járhassak veszélyes vizek felett –
Akinek bennem sok-sok álma ring.

Isten Ő. Értitek? Csak Ő lehet,
Mit bánom én, hol fekszem ravatalon!
Ő magához húzza a fejemet
S kigyúl az égen az én csillagom...

IDÔK JÖNNEK EL

Idők jönnek el, idők mennek el.
A tér mindig a megszokott marad,
Amelyen tenger ember menetel
S hányja magára a piszkot, sarat.

Bárcsak egyszer is megfürödnének
A gondolatban, hogy továbbmegyünk –
Utások vagyunk, ifjak, vének
S az Istenig szólhat menetjegyünk.

A menetjegy tiszta: ki mit ír rá,
Odamegy. Így lesz ez a nagy élet
Egyszerű cseppnyi fehér papírrá...

Fûben-fában ott él az igazság.
Az elemek is erről beszélnek,
Csak az ember nem látja be hasznát.

EGY BOLDOG ÓRA

Csillogó szem, két ívelő szemöldök,
Fekete haj, illata forró, hevít.
Elbámulok hosszú, lázas percekgig
S az édes kintől csaknem felüvöltök.

Nem beszél. Hangjának puha bársonyát
Nem terítette még bolond szívemre,
Akkor talán még szilajabbul verne.
Bár szólni kellene, hallgatok tovább.

Összekapcsolódik két gyerekszemünk:
Mosolyra nyílik szép szerelmes ajka –
Az egyszerű szót kacéran sóhajtja:
Szeret. Mindketten forrón szeretünk.

Ki tudja előre, eztán mi jön még,
Most itt van a földöntúli találka!
Imát rebegek, imát térdenállva...
– Ide bárhonnan visszajönnék.

JAPÁNI NŐK

Ti, rejtett mosolyú japáni nők,
Szerény bánattal merre néztek el?
Kérditek-e az eltűnő időt.
Vagy annál több és szentebb érdekel?
Egy sóhaj vagytok, egy könny – semmi több,
De vágyatok, mint hófehér pehely,
El-elszáll a küzdő csatatérre,
Hogy a kedvest mindenütt kísérje.

MONA LISÁHOZ

Meséld el nekem,
Ó Mona Lisa, mondd,
Mi tébolyító a szemedben.
Mi a varázslat ajkadon?

Ruhád saját korában divatos volt;
Fehérneműidet se
Kaphattad rongy szatócstól
S bölcsöd felett
A szerencse
Csillaga takarta el a mosolygós eget.

De mondd, honnan a rejtett ígézet?
Téged az utókor kíváncsia fia
Évekig nézhet,
Még sem sikerül
Megtudnia
Irigyelt titkodat –
Mellyel tán nem is lenne boldogabb.

Talán csak külsőd, az arcod női,
A vonalakban
A mester képzeletének
Lefojtott erői
Működnek, szabadabban
Az illatot kergető szeleknél.
A lángész lázas szívének
Dobogását rejtette el benned:
Mintha gondolkoznál, mintha nevetnél –
– Az összhang mozdulni se enged.

A nap alkonyba téved.
A festő nem festi meg
Egésszé a képet –
Nem árul el téged senkinek.
Beléd sírt örömet, bánatot
És minél fakóbb vagy, annál csalogatóbb.

De ugye egyszer, kedves Mona Lisa,
A régi titkot bevallod nekem
És én lehetek a szerencsés férfi,
Aki a nőknek kibeszélhetem.

HA TÚL LESZEK...

Ha túl leszek a csendes síri életen,
Mikor a végső gyönyörben összeolvad
A tegnapi vágy s a reményteli holnap,
A biztos partokról a horgonyt felszedem,

Végső hitem erejével
Megyek keresni szerelmet;
Eggyéűzve napot-éjjelt,
Halk zenét és hívó csendet,

Mindenből utat csinálok
Az egyetlenhez, akiben
Maga az Úr délibábok

Selyemágyát építette meg nekem,
Ahol szeszélyes sorsom végképp elpihen –
Ott mondom el utolsó boldog énekem.

A CSILLAGOKRÓL

A legegyszerűbb szavakat
Kapják tőlem a csillagok.
Tán azért, mert egyszer én is
A lényegükbe olvadok.

A sok-sok csillag honnan jön?
Rendeltetésük mi lehet?
Csak fények ők és céljuk az,
Hogy beragyogják az eget?

Vagy a távolság zenéjét
Csacsogják a nép fülébe,
Vagy nyári éjen belőlük
Ömlik szerelem és béke?

Kérdezhetném még többször is,
Az életemen túl, tovább –
Mégsem tudnám megfejtetni
A csillagok célját okát.

Tudósok és álomfejtők,
Titeket meg se kérdelek,
Úgyis tudom, hamis volna
Kérdésemre a felelet.

De hogyha egyszer majd én is
A lényegükbe olvadok,
Mesélni fogok a földnek,
Hogy mik azok a csillagok.

EGY ARCKÉP ELÔTT

Figyeled ezt a vad tekintetet?
Mását nem igen találod sehol.
Az Alkotó is ilyen lehetett,
Míg a teremtés munkája lefolyt.

Nyújtsd csak feléje tétova kezéd –
Ereje meg nem szûnô hatás már!
Érzed, ahogy csábít, húz és vezet?...
Menj, menj és vedd meg! Tied a vásár!

Bocsáss meg, barátom! Csak egy szürke
Árnyat mutattam az imént Neked.
Az idô a lelkét belegyûrte...

E lélek talán meg sem született,
Csak felettünk száll, kószál valahol –
Mi meg alatta, mint egy hangyaboly.

KINYITNI MINDEN ABLAKOT..

Kinyitni minden ablakot,
Mikor a május dalba fog.
Kinyitni szívünk ajtaját
S hallgatni benn
Halk-csendesen
Az est harangszavát.

TARTALOM

Azt kérdezed	7	Furcsák a koratéli fák	33
Szonett egy anyókáról	8	A hazához	34
Ha majd	9	Ha valaki	34
Céltalan elgondolkozás	10	Az ôrüilt beszéde	35
Manó-lakoma	11	A költô	35
Az óriáshoz	12	Az elsô vétek	36
Korallsziget az óceánban	13	Baráti levél	37
Hazavárnak	14	Nap meg a hold	40
Csillaghullásos éjszakán	15	A világhi	40
Szonett	16	Pusztai harangszó	41
Imádság	17	Így történt egyszer	41
Magány	17	Fiatal lány dala	43
A menekülôhöz	18	Sziszifuszhoz	44
Mikor a napsugár	19	Elment szilveszter is	45
Jászó	19	Ki tudja	45
Hullani látom	20	Hunyorgó csillagok nyomán	46
Szent éj	21	Vergôdés	48
Óda	21	Elment meghalni	49
Havasi pásztorfiú beszéde	23	Zárószavak egy végrendelethez ..	49
A sellô	24	Idôk jönnek el	52
Jeruzsálem	25	Egy boldog óra	53
A búcsúzó filozófus beszéde ...	26	Japáni nôk	53
Öröm	27	Mona Lisához	54
Önszatíra	28	Ha túl leszek	55
Halotti ének apámról	29	A csillagokról	56
Esti merengés	31	Egy arckép előtt	57
Hangulat	32	Kinyitni minden ablakot	57
Ôsszel	33		

A SZERZŐ MEGJELENT MUNKÁI:

Útrakészen - versek - 1943.

Ez is színház - Szatíra - 1988.

A lényeg, avagy az Isten kabalája

- Drámai költemény - 1988.

A téma megkisértése, avagy az Isten drámája 1988.

Oratórium a pokoljárásról - Versek - 1990.

Hajnalban, félve, este - Poéma - 1990.

Töredékek - Versek - 1991.

A láger-század énekei - Versek - 1991.

Mozaikjátékok 1992.

Isten bohóca – Színmű – 1993.

Mózes – Misztériumjáték – 1993.

Apokalipszis – Misztérium – 1993.

A misztérium – Drámai költemény – 1993.

Zsuzsa és a bírák – Színmű – 1994.

Egy korszak antológiája 1994.

Nikotrisz és Nitager – Mesejáték – 1994.

Farsangi generális – Szatíra – 1994.

Morzsák – Versek – 1994.

Ének Egerről – Elbeszélő költemények – 1995.

Új zsoltárok – Psalterium novum – 1995.

Ezerkilencszázkilencvenhat

– Farkas András versei, Rózsa Tamás grafikái – 1996.